

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 22 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
гірничої справи,
природокористування та будівництва
27 серпня 2024 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

 Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Особиста безпека»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
фізичного виховання та спорту
26 серпня 2024 р., протокол № 10
Завідувач кафедри

 Ігор ОДНОВОРЧЕНКО

Гарант освітньо-професійної
програми

 Ірина ГРАБЧУК

Розробник: доктор філософії, старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту ГРЕСЬ Марина, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри наук про Землю ГЕРАСИМЧУК Олена

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Особиста безпека» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 22 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	-год
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-год
		Лабораторні	
		-год	-год
		Самостійна робота	
42 год.	-год		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Особиста безпека» є формування у майбутніх фахівців комплексу теоретичних знань про основні небезпеки та їх вплив на людину, про проблеми забезпечення оптимальних умов існування людини у природному та техногенному середовищі, а також практичних навичок щодо забезпечення особистої і колективної безпеки людини у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного і соціального характеру, у життєвих ситуаціях і в умовах професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни «Особиста безпека» закріплені у основних законодавчих актах, наказах, правилах і рекомендаціях у сфері безпеки життєдіяльності та охорони праці тощо. Зміст курсу передбачає вивчення здобувачами вищої освіти не тільки ідентифікаторів шкідливих і небезпечних факторів, але й визначення ступеня ризику під час виконання професійних обов'язків. Також результатом засвоєння курсу є глибоке розуміння здобувачами вищої освіти заходів, що спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю людей, забезпечення особистої та колективної безпеки, та сприяння їм.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність вчитися та бути сучасно навченим.

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»:

РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 5

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ

Тема 1. Теоретичні основи особистої безпеки (ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Поняття безпеки особи та особистої безпеки (елементи, чинники, типи та функції безпеки). Специфіка безпекових викликів. Законодавчі акти з охорони праці та особистої безпеки, їх класифікація

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Небезпечні чинники природного явища: землетруси, падіння метеоритів, цунамі, повені, лімнологічні катастрофи, зсуви, тумани, циклони, ожеледиця, снігові заметілі, град, урагани, тайфуни, торнадо, буря, смерч, шквали, суховії, лісові пожежі, торф'яні пожежі

Заходи захисту від небезпечного природного явища (заходи завчасного захисту у разі імовірності настання небезпечного природного явища, рекомендації для громадян, які опинилися у зоні дії небезпечного природного явища). Порядок дій у зоні дії небезпечного природного явища.

Тема 3. Соціальні небезпеки, їх види та характеристики (ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Загальна класифікація соціальних небезпек. Небезпеки, пов'язані з діяльністю певних особистостей (злочини проти особи). Небезпеки, пов'язані з

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 6

асоціальною поведінкою (алкоголізм, наркоманія, суїциди). Небезпеки, пов'язані з діяльністю груп або класів (війни, тероризм тощо).

Природно-соціальні небезпеки (тяжкі гострозаразні інфекції, які здатні масово поширюватись у вигляді епідемій і пандемій, захворювання, які проявляються внаслідок певних соціальних умов (соціальні хвороби).

Наслідки впливу явища на суспільство.

Шляхи подолання соціальних небезпек.

Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні вражаючі фактори (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Загальна характеристика техногенних небезпек, їх класифікація.

Джерела та чинники техногенних небезпек. Принципи та порядок нормування антропогенних небезпечних і шкідливих чинників.

Ступені техногенних небезпек та загроз, поняття аварії та катастрофи. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори за генезисом та характером дії.

Об'єкти підвищеної небезпеки, їх різновиди.

Тема 5. Радіаційна та хімічна безпека (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Принципи та порядок нормування небезпечних і шкідливих чинників, гранично допустима концентрація (ГДК).

Поділ шкідливих речовин за токсичністю та тривалістю дії. Характеристика хімічно-небезпечних об'єктів. Заходи захисту населення і територій при виникненні аварій на хімічно-небезпечних об'єктах.

Загальна характеристика радіаційно-небезпечних об'єктів. Класифікація радіаційних аварій за характером дії й масштабами. Вплив радіації на людину, ознаки радіаційного ураження.

Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Засоби індивідуального захисту, їх види та категорії.

Фільтрувальні та ізолювальні захисні пристрої, їх види та характеристики. Перелік небезпечних факторів НС, від яких фільтрувальні пристрої не забезпечують захист.

Організація укриття населення в захисних спорудах. Призначення та класифікація сховищ.

Евакуаційні заходи, порядок їх планування та здійснення. Охорона громадського порядку при проведенні евакуаційних заходів.

Змістовий модуль 2. ПРАВОВІ Й ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ

Тема 7. Основи пожежної профілактики (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 7

Поняття про пожежу, її ознаки та причини. Загальні засади забезпечення пожежної безпеки. Основні правила гасіння пожеж.

Порядок дій у разі виникнення пожежі. Рекомендації щодо дій працівників під час пожежі. Забезпечення безпечної евакуації під час пожежі. Первинні засоби пожежогасіння.

Тема 8. Електробезпека (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Електробезпека, особливості впливу струму на організм людини. Причини електротравматизму. Термічна, електролітична, механічна та біологічна дія електроструму на людину.

Фактори, які впливають на тяжкість ураження електрострумом. Система засобів і заходів електробезпеки

Тема 9. Гігієна праці та виробнича санітарія (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Теоретичні основи гігієни праці та виробничої санітарії. Сутність безпеки праці та санітарно-гігієнічних умов.

Поняття виробничого середовища та факторів, які його формують. Фактори умов праці, їх види. Безпека праці, її поняття та елементи. Санітарно-гігієнічні умови, їх складові

Тема 10. Фактори, що впливають на працездатність працівника (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Особливості нервово-напруженої та розумової праці з точки зору забезпечення безпеки працівника та збереження його працездатності

Небезпечні та шкідливі психофізіологічні чинники. Екстремальні ситуації як основне джерело стресу для працівників. Моббінг (цькування), причини та умови виникнення.

Особливості розвитку втоми при розумовій і нервово-напруженій праці
Монотонність праці, її характеристика та вплив на безпеку

Тема 11. Єдина системи цивільного захисту (ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Надзвичайні ситуації, їх види та рівні. Нормативні акти, які визначають суспільні відносини при виникненні надзвичайних ситуацій.

Управління та регулювання у сфері захисту від надзвичайних ситуацій.

Сутність цивільного захисту України, принципи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, його принципи, суб'єкти та функції суб'єктів ЦЗ.

Діяльність Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, її структура, завдання та режими.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 8

Змістовий модуль 3. ОСНОВИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Тема 12. Нормативно-правове регулювання вогневої підготовки. (ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Застосування вогнепальної зброї.

Інструктажі з питань дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю: проведення первинного інструктажу; проведення цільового інструктажу.

Тема 13. Основи стрільби зі стрілецької зброї. Явище пострілу (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Основи стрільби зі стрілецької зброї.

Явище пострілу. Початкова швидкість кулі та її практичне значення
Утворення траєкторії. Траєкторія та її елементи.

Вплив зовнішніх умов на політ кулі. Явище віддачі зброї. Прямий постріл та його практичне значення.

Тема 14. Основні положення Курсу стрільб зі стрілецької зброї. Вимоги заходів безпеки (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Основні правила дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю.

Види інструктажів з питань дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю.

Порядок дій та заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю і боєприпасами під час їх отримання та здачі до чергової частини.

Заходи безпеки при поводженні зі зброєю під час проведення навчально-тренувальних стрільб.

Тема 15. Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї (ЗК02, ЗК03, СК13, РН01, РН20)

Матеріальна частина зброї і боєприпасів.

Призначення і бойові властивості зброї. Призначення та будова частин і механізмів зброї. Робота частин і механізмів зброї. Розбирання та збирання зброї.

Прийоми і правила стрільби з пістолета. Приготування до стрільби. Проведення пострілу, вибір точки прицілювання. Припинення стрільби.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістовні модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальнонаукові основи безпеки								
Тема 1. Теоретичні засади особистої безпеки.	5	1	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	5	1	2	2	-	-	-	-
Тема 3. Соціальні небезпеки, їх види та характеристики.	7	1	2	4	-	-	-	-
Тема 4. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.	7	1	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Радіаційна та хімічна безпека.	5	1	2	2	-	-	-	-
Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту.	7	1	2	4	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	36	6	12	18	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Правові й організаційні засади особистої безпеки та охорони праці								
Тема 7. Основи пожежної профілактики.	8	2	4	2	-	-	-	-
Тема 8. Електробезпека.	5	1	2	2	-	-	-	-
Тема 9. Гігієна праці та виробнича санітарія.	5	1	2	2	-	-	-	-
Тема 10. Фактори, що впливають на працездатність працівника.	6	2	2	2	-	-	-	-
Тема 11. Єдина система ЦЗ.	6	2	2	2	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	30	8	12	10	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Основи вогневої підготовки								
Тема 12. Нормативно-правове регулювання вогневої підготовки.	4	1	-	2	-	-	-	-
Тема 13. Основи стрільби зі стрілецької зброї. Явище пострілу.	4	1	2	2	-	-	-	-
Тема 14. Основні положення Курсу стрільби зі стрілецької зброї. Вимоги заходів безпеки	6	-	2	4	-	-	-	-
Тема 15. Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї	10	-	4	6	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	24	2	8	14	-	-	-	-
ВСЬОГО	90	16	32	42	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 10

5. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Теоретичні, правові та організаційні засади особистої безпеки.	2	-
2	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	2	-
3	Соціальні небезпеки, їх види та характеристики.	2	-
4	Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.	2	-
5	Радіаційна та хімічна безпека.	2	-
6	Засоби індивідуального та колективного захисту.	2	-
7	Основи пожежної профілактики.	4	-
8	Електробезпека.	2	-
9	Гігієна праці та виробнича санітарія.	2	-
10	Фактори, що впливають на працездатність працівника поліції.	2	-
11	Єдина система ЦЗ.	2	-
12	Нормативно-правове регулювання вогневої підготовки.	-	-
13	Основи стрільби зі стрілецької зброї. Явище пострілу.	2	-
14	Основні положення Курсу стрільб зі стрілецької зброї. Вимоги заходів безпеки	2	-
15	Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї	4	-
РАЗОМ		32	

6. Завдання для самостійної роботи

№ теми	Назва теми заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Теоретичні, правові та організаційні засади особистої безпеки 1. Поняття безпеки особи та особистої безпеки (елементи, чинники, типи та функції безпеки) 2. Специфіка безпекових викликів у політичній діяльності	2	-
2	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки 1. Заходи захисту від небезпечного природного явища (заходи завчасного захисту у разі імовірності настання небезпечного природного явища, рекомендації для громадян, які опинилися у зоні дії небезпечного природного явища). 2. Порядок дій у зоні небезпечного природного явища (землетруси, падіння метеоритів, цунамі, повені, лімнологічні катастрофи, зсуви, тумани, циклони, ожеледиця, снігові заметілі, град, урагани, тайфуни, торнадо, буря, смерч, шквали, суховії, лісові пожежі, торф'яні пожежі).	2	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 11

3	<p>Соціальні небезпеки, їх види та характеристики</p> <ol style="list-style-type: none"> Опис соціальної проблеми. Наслідки впливу явища на суспільство. Шляхи подолання та профілактики (тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія, лудоманія, антисемітизм, булінг, харасмент, суїцид, масові заворушення, проституція, фішинг, шантаж, жебрацтво) 	4	-
4	<p>Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори</p> <ol style="list-style-type: none"> Техногенна небезпека: поняття, процеси які призводять до виникнення техногенних небезпек. Загальна характеристика техногенних небезпек, їх види та ступені. Ступені техногенних небезпек та загроз, поняття аварії та катастрофи Небезпечні та шкідливі виробничі фактори за генезисом та характером дії Об'єкти підвищеної небезпеки, їх різновиди. 	4	-
5	<p>Радіаційна та хімічна безпека</p> <ol style="list-style-type: none"> Принципи та порядок нормування небезпечних і шкідливих чинників, гранично допустима концентрація (ГДК) Поділ шкідливих речовин за токсичністю та тривалістю дії. Характеристика хімічно-небезпечних об'єктів. Заходи захисту населення і територій при виникненні аварій на хімічно-небезпечних об'єктах. Загальна характеристика радіаційно-небезпечних об'єктів. Класифікація радіаційних аварій за характером дії й масштабами. Вплив радіації на людину, ознаки радіаційного ураження. 	2	-
6	<p>Засоби індивідуального та колективного захисту</p> <ol style="list-style-type: none"> Засоби індивідуального захисту, їх види та категорії. Фільтрувальні та ізолювальні захисні пристрої, їх види та характеристики. Перелік небезпечних факторів НС, від яких фільтрувальні пристрої не забезпечують захист. Організація укриття населення в захисних спорудах. Призначення та класифікація сховищ. Евакуаційні заходи, порядок їх планування та здійснення. Охорона громадського порядку при проведенні евакуаційних заходів. 	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 12

7	Основи пожежної профілактики 1. Порядок дій у разі виникнення пожежі 2. Основні правила гасіння пожеж 3. Рекомендації щодо дій працівників під час пожежі 4. Забезпечення безпечної евакуації під час пожежі 5. Первинні засоби пожежогашіння	2	-
8	Електробезпека 1. Електробезпека, особливості та причини електротравматизму. 2. Термічна, електролітична, механічна та біологічна дія електроструму на людину. 3. Фактори, які впливають на тяжкість ураження електрострумом 4. Система засобів і заходів електробезпеки.	2	-
9	Гігієна праці та виробнича санітарія 1. Поняття виробничого середовища та факторів, які його формують 2. Фактори умов праці, їх види 3. Безпека праці, її поняття та елементи 4. Санітарно-гігієнічні умови, їх складові	2	-
10	Фактори, що впливають на працездатність працівника поліції 1. Особливості нервово-напруженої та розумової праці з точки зору забезпечення безпеки працівника та збереження його працездатності 2. Небезпечні та шкідливі психофізіологічні чинники: 3. Екстремальні ситуації як основне джерело стресу для працівників. 4. Моббінг (цькування) 5. Особливості розвитку втоми при розумовій і нервово-напруженій праці 6. Монотонність праці, її характеристика та вплив на безпеку	2	-
11	Єдина система ЦЗ 1. Сутність цивільного захисту України, принципи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, його принципи, суб'єкти та функції суб'єктів ЦЗ 2. Діяльність Державної служби з надзвичайних ситуацій України. 3. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, її структура, завдання та режими.	2	-
12	Нормативно-правове регулювання вогневої підготовки 1. Застосування вогнепальної зброї.	2	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 13

13	Основи стрільби зі стрілецької зброї. Явище пострілу 1. Основи стрільби зі стрілецької зброї. 2. Явище пострілу. Початкова швидкість кулі та її практичне значення Утворення траєкторії. Траєкторія та її елементи. 3. Вплив зовнішніх умов на політ кулі. Явище віддачі зброї. Прямий постріл та його практичне значення.	2	-
14	Основні положення Курсу стрільб зі стрілецької зброї. Вимоги заходів безпеки 1. Основні правила дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю. 2. Види інструктажів з питань дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю. 3. Порядок дій та заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю і боєприпасами під час їх отримання та здачі до чергової частини. 4. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю під час проведення навчально-тренувальних стрільб.	4	-
15	Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї 1. Матеріальна частина зброї і боєприпасів. 2. Призначення і бойові властивості зброї. Призначення та будова частин і механізмів зброї. Робота частин і механізмів зброї. Розбирання та збирання зброї. 3. Основні положення курсу стрільб. 4. Прийоми і правила стрільби з пістолета.	6	-
РАЗОМ		42	-

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено начальним планом

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

Результат навчання	Методи навчання
РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 14

Результат навчання	Методи навчання
	<ul style="list-style-type: none"> – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН 01. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік
РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 15

навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез без виступу; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 16

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	50	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання поточних тестових завдань	20	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{...} \times ВК_{...}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить для денної форми:

$$ВК_{В} = 50 \div 80 = 0,625;$$

$$ВК_{УД} = 10 \div 80 = 0,125;$$

$$ВК_{ТЗ} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 80 \div 100 = 0,8$.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 17</i>

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 18

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FХ	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Безпека	Safety
2	Загроза	Threat
3	Захист	Protection
4	Інцидент	Incident
5	Ризик	Risk
6	Контроль	Control
7	Ситуація	Situation
8	Моніторинг	Monitoring
9	Профілактика	Prevention
10	Оперативність	Operational readiness
11	Пожежна безпека	Fire safety
12	Евакуація	Evacuation
13	Сповіщення	Notification
14	Захисний захід	Protective measure
15	Інструкція	Instruction
16	Персонал	Personnel
17	Підготовка	Training
18	Навички	Skills
19	Пам'ятка	Reminder
20	Резерв	Reserve

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 19

12. Рекомендована література

Основна

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист [Електронний ресурс]: підручник для студ. спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інженерно-комунікаційних технологій О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 10,2 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/07b44994-8442-45cb-afbd-489e8325d23a/content>
2. Охорона праці та цивільний захист [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Інжиніринг зварювання, лазерних та споріднених технологій» спец. 131 Прикладна механіка. КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. Г. Левченко. Електрон. текст. дані (1 файл). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 362 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/18979126-ебеа-4446-bb5a-64a113a06e1b/content>
3. Пожарова О.В. Охорона праці. [Електронний ресурс] навчальний посібник. Одеса. 2022. 86 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c43eae68-55d5-4119-8ee7-c7fa957b3d17/content>
4. Методична розробка щодо проведення практичного заняття з теми «Основи тактики застосування БпЛА працівниками Національної поліції України під час виконання службово-бойових завдань»/ Коломієць Ю.М., Мукоїда Р.В., Проскурня Є.Є., Томіна В.Ю.: ОДУВС, 2023. 42 с.

Додаткова

5. Копань В.С. Охорона праці в гуманітарній сфері: Навчальний посібник для курсантів вищих навчальних закладів – Київ: Університетське вид-во Пульсари, 2017 – 200 с.
6. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-ХІІ: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
7. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1645-ІІІ: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
8. Про протидію захворюванню на туберкульоз: Закон України від 5 липня 2001 року № 2586-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2586-14>
9. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.
10. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 20

11. Конституція України від 28.06.1996 р., прийнята на V сесії Верховної Ради України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
12. Про прийняття Протоколу про вибухонебезпечні предмети – наслідки війни від 22.12.2004 № 2281-IV. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, № 6, ст. 135).
13. Про протимінну діяльність в Україні: Закон України від 06 грудня 2018 р.
14. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
15. Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF>.
16. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016р. № 70.
17. Про невідкладні заходи щодо запобігання пожежній небезпеці в Україні: Указ Президента України від 24 грудня 2019 року №948/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/9482019-31625>
18. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. № 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF>.
19. Про Державну комісію питань техніко-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2015-%D0%BF>.
20. Про порядок проведення атестації робочих місць по умовах праці: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 р. № 442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF>.
21. Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 989-р URL: www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-shvalennya-konserciyi-reformuvannya-sistemi-upravlinnya-ohoronoju-praci.
22. Правила охорони праці під час експлуатації навантажувачів : Наказ Мінсоцполітики України від 27 серпня 2018 № 1220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1082-18>.
23. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу : Наказ МОЗ України від 08 квітня 2014 № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>.
24. Правила пожежної безпеки в Україні : Наказ МВС України від 30 грудня 2014 № 1417. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15>.
25. Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту : Наказ МВС України від 09 липня 2018 № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-18>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 21

26. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій : Наказ МВС України від 06 серпня .2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18>.
27. Інструкція з організації перевірок діяльності міністерств, та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки : Наказ МВС України від 06 лютого 2017 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0276-17>.
28. Порядок організації та застосування авіаційних сил та засобів для гасіння лісових пожеж : Наказ МВС України від 13 квітня 2017 № 311. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0595-17>.
29. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (НПАОП 0.00-7.17-18) : Наказ Мінсоцполітики України від 29 листоп. 2018 р. № 1804. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1494-18>.
30. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) та Перелік робіт з підвищеною небезпекою : Наказ Держнагляддохоронпраці від 26.01.2005 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05>.
31. Типове положення про службу охорони праці (НПАОП 0.00-4.21-04) : Наказ Держнагляддохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04>.
32. Особиста безпека суддів та працівників апарату суду : інтерактивний навч. посіб. "Право-Justice" 2020 URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5f5/5e1/da8/5f55e1da8861d865141855.pdf>.
33. Вогнева підготовка: навчальний посібник Розробники В.В. Федоров, А.Ф. Бальва, І.С. Луценко, В.В. Чумак, П.В. Пістряк. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2017. 324 с.
34. Вогнева підготовка: навчально-методичний посібник Володимир ТИМОФЕЕВ, Анатолій НАТОЧІЙ, Юрій ВОЛКОВ, Олександр НІКОЛАЄВ, Олег КУЗНЕЦОВ. Дніпро, ДДУВС, 2020. 220с.
35. Вогнева підготовка: посібник. 2-е вид., перероб. і доп. / кол. авт. ; за заг. ред. канд. наук, доц. В.Я. Покайчука. Дніпро: ДДУВС, 2021. 264с.

Інформаційні ресурси

1. <https://geneva.mfa.gov.ua/ua> - Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві.
2. <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm> - Міжнародна організація праці.
3. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).
4. <http://www.mns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.08-05.01/ 292.00.1/Б/ОК9- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 22

5. <http://www.social.org.ua/bibliotek> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань.
6. <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>- Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України
8. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна Парламентська бібліотека України /

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. <https://dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Державна служба України з питань праці (Держпраці).
3. <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
4. <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
5. <https://allref.com.ua> – Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <https://sprotyvg7.com.ua/> - G7 – Сили територіальної оборони ЗСУ.
7. <https://www.ukrmilitary.com/p/library-firing.html> – Ukrainian Military Pages